

วิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดุลยภาพของสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่งและ
การค้าปลีกของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

FACTORS AFFECTING THE CREDIT EQUILIBRIUM FOR
WHOLESALE AND RETAILING BUSINESS OF
THE COMMERCIAL BANKS IN THAILAND

นางสาวสุชมาล ชาญวูช

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๔๕

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์

สาขา

เศรษฐศาสตร์

ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดุลยภาพของสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่งและการค้าปลีก
ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

Factors Affecting the Credit Equilibrium for Wholesaling and Retailing

Business of the Commercial Banks in Thailand

นามผู้วิจัย นางสาวสุชมาล ชาญวูธ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(อาจารย์บัณฑิต ชัยวิชญชาติ, ศ.ค.)

กรรมการ

(อาจารย์วรพจน์ อุดมรัตน์, ศ.ม.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อองอาจ ปทะวานิช, พณ.ม.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์จิรพรรณ กุลคิลก, ศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อากงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดุลยภาพของสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่งและการค้าปลีก
ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

Factors Affecting the Credit Equilibrium for Wholesaling and Retailing
Business of the Commercial Banks in Thailand

โดย

นางสาวสุชมาล ชาญวูธ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-2013-6

สุขุมาล ชาญวูช 2549: ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่งและการค้าปลีก
ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ปรินญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ปรธานกรรรมการที่ปริกษา: อาจารย์บัณฑิต ชัยวิษณุชาติ, ศ.ด. 143 หน้า
ISBN 974-16-2013-6

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่ง
และ การค้าปลีกของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยได้ศึกษาถึง ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้
และปริมาณสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่ง และการค้าปลีกของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ใช้ทฤษฎีปริมาณเงิน
ให้กู้มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบจำลอง Simultaneous Equation โดยศึกษาผ่าน Reduced Form Equations
ซึ่งเป็นสมการที่แสดงเงื่อนไขคุณภาพในตลาดสินเชื่อ และใช้วิธี Two Stages Least Square ในการประมาณ
สมการ และใช้วิธีการ Simulation ในการประยุกต์ใช้แบบจำลองเพื่อหาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัย
ภายนอก ที่มีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ และปริมาณสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่ง และการค้าปลีกของ
ธนาคารพาณิชย์ ในประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
คือ อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศ สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และปัจจัยที่มีความ
สัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้คือ อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ และปริมาณเงิน เมื่อ Shock
แบบจำลองโดยเพิ่มปริมาณ อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศ หรือ สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก หรือปริมาณเงินกู้ยืมจาก
ต่างประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ.2549 ถึง ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ.2550 จะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงิน
ให้กู้ เพิ่มขึ้นทุกไตรมาสเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ในทางตรงกันข้าม เมื่อเพิ่มปริมาณอัตรา
ดอกเบี้ยต่างประเทศ หรือปริมาณเงิน จะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ลดลงต่ำลงทุกไตรมาสเมื่อเทียบกับไตรมาส
เดียวกันของปีก่อน และปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดปริมาณสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่ง และการค้าปลีกโดยมีความ
สัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันคือ สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก และปริมาณเงิน เมื่อ Shock แบบจำลองโดยเพิ่มปริมาณ
สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากหรือปริมาณเงิน ในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ.2549 ถึง ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ.2550 จะส่ง
ผลให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่งและการค้าปลีก เพิ่มขึ้นทุกไตรมาสเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี
ก่อน

จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้มากที่สุดคืออัตราเงินเฟ้อ
และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้าส่ง และการค้าปลีกมากที่สุดคือปริมาณเงิน อีกทั้งยัง
สามารถนำผลที่ได้จากการพยากรณ์แบบจำลองดังกล่าว ไปใช้ให้เหมาะสมกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อที่จะทำให้
เศรษฐกิจของประเทศมีการพัฒนาและมีความเจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Sukumal Chanwoot 2006: Factors Affecting the Credit Equilibrium for Wholesaling and Retailing Business of the Commercial Banks in Thailand. Master of Economics, Major Field: Economics, Department of Economics. Thesis Advisor: Mr. Bundit Chaivichayachat, Ph.D. 143 pages. ISBN 974-16-2013-6

The main objective of this study is to analyze factors affecting the equilibrium in credit for wholesaling and retailing business of the commercial banks in Thailand, which including interest rate and credit volume, by using the loanable fund theory and simultaneous equations. The reduced forms of the model were estimated by two stages least square. Then, we used simulation method to investigate the effects of exogenous variables shock on the equilibrium of the interest rate and the equilibrium of the volume of wholesaling and retailing business credit of the commercial banks in Thailand.

Based on the result, we found that the factors affecting the equilibrium of interest rate are inflation, the ratio of loan to deposit, borrowing of foreign, fed funds rate and money supply. By increasing in the inflation or the ratio of loan to deposit or borrowing of foreign during the 1st quarter of 2006 to the 4th quarter of 2007, it causes of the equilibrium interest rate to increase. In contrast, the increasing in fed funds rate or money supply cause the equilibrium interest rate to decrease. And the factors affecting the equilibrium of volume of wholesaling and retailing business credit are the ratio of loan to deposit and quantity of money. When we shock model by increasing in the ratio of loan to deposit or money supply during the 1st quarter of 2006 to the 4th quarter of 2007, it causes the interest to increase.

In summaries, this study concludes that the important factor which determine the interest rate and the volume of wholesaling and retailing business credit are inflation and money supply, respectively. Therefore, monetaries authorities should be focused in these factors in order to stabilize the credit of wholesaling and retailing business of the commercial banks in Thailand.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

___ / ___ / ___

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนกราบขอบพระคุณ อาจารย์บัณฑิต ชัยวิชญชาติ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์วรพจน์ อุดมรัตน์ กรรมการสาขาวิชาเอก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ่องอาจ ปทะวานิช กรรมการสาขาวิชารอง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลงได้

นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาสายงานสินเชื่อทุกท่าน รวมไปถึงเพื่อนร่วมงาน ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน) ที่ได้อนุเคราะห์ช่วยเหลือให้ผู้เขียนได้มีเวลาในการศึกษา รวมไปถึงเจ้าหน้าที่โครงการเศรษฐศาสตร์ (ภาคค่ำ) ทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว ที่ได้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

สุขุมมาล ชาญวุธ

พฤษภาคม 2549

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตการศึกษา	7
วิธีการศึกษา	7
นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 แนวคิดทางทฤษฎี การตรวจเอกสาร และแบบจำลอง	10
แนวคิดทางทฤษฎี	10
การตรวจเอกสาร	24
แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	32
วิธีการศึกษาแบบจำลอง	36
สมมติฐานการศึกษา	42
บทที่ 3 โครงสร้างธนาคารพาณิชย์ สินเชื่อ อัตราดอกเบี้ย และ ดอกเบี้ยกับการบรรลุเป้าหมายทางนโยบายการเงิน	49
โครงสร้างธนาคารพาณิชย์	49
โครงสร้างตลาดสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย	58
โครงสร้างอัตราดอกเบี้ย	70
ดอกเบี้ยกับการบรรลุเป้าหมายทางนโยบายการเงิน	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลของการศึกษา	102
การประมาณค่าแบบจำลอง	102
การอธิบายผลการศึกษาที่ได้จากแบบจำลอง	109
การทดสอบแบบจำลอง	115
การนำแบบจำลองไปใช้	116
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	123
สรุปผลการศึกษา	123
ข้อเสนอแนะ	125
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	127
ภาคผนวก	129
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	143

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เงินให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน	4
2	เงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจของธนาคารพาณิชย์	5
3	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ราคาคงที่ ณ.ปี2531 โดยแยกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	6
4	ที่มาและการใช้เงินทุนของธนาคารพาณิชย์	50
ตารางผนวกที่		
1	ผลการทดลองจากแบบจำลองครั้งที่ 1	130
2	ผลการทดลองจากแบบจำลองครั้งที่ 2	131
3	ผลการทดลองจากแบบจำลองครั้งที่ 3	134
4	ผลการทดลองจากแบบจำลองครั้งที่ 4	137
5	ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	139

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	อัตราดอกเบี้ยคุณภาพของสำนักคลาสสิก	11
2	อัตราดอกเบี้ยคุณภาพโดยทฤษฎีความพึงพอใจสภาพคล่อง	14
3	ลักษณะของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้	16
4	ลักษณะของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง	18
5	ลักษณะของเส้นอุปทานของเงินให้กู้	19
6	ลักษณะของเส้นอุปทานของเงินให้กู้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง	21
7	การกำหนดอัตราดอกเบี้ยคุณภาพของการให้กู้	22
8	การกำหนดอัตราดอกเบี้ยคุณภาพของการให้กู้ในประเทศเล็กที่เป็นเศรษฐกิจเปิด	23
9	คำตอบที่เสถียรและไม่เสถียร	40
10	ช่วงซิมูเลชัน	41
11	คุณภาพในตลาดสินเชื่อกจากแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้	114
12	การเปรียบเทียบข้อมูลจริงกับค่าที่ได้จากการพยากรณ์อดีตจากแบบจำลอง	115
13	การพยากรณ์อนาคตจากแบบจำลอง กรณีเหตุการณ์ปกติ (Baseline)	116

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
14	ผลกระทบดุลยภาพเนื่องจากราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 จากกรณีเหตุการณ์ปกติ	117
15	ผลกระทบดุลยภาพเนื่องจากรถคารกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา เพิ่ม อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 จาก กรณีเหตุการณ์ปกติ	118
16	ผลกระทบดุลยภาพเนื่องจากสัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 จากกรณีเหตุการณ์ปกติ	119
17	ผลกระทบดุลยภาพเนื่องจากการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 2.0 แสนล้านบาท จากกรณีเหตุการณ์ปกติ	120
18	ผลกระทบดุลยภาพเนื่องจากการเพิ่มปริมาณเงิน (M2a) 1.0 ล้านล้านบาท จากกรณีเหตุการณ์ปกติ	121
19	กรณีเปรียบเทียบทั้ง 5 เหตุการณ์	122